

HEDESELSKABETS TIDSSKRIFT

Oplag: 19.600

Nr. 4

20. marts

73. årg.

UDGIVET AF DET DANSKE HEDESELSKAB

1952

-og Regnen kommer ...

naar og hvor
De ønsker det
fra

VANDINGSANLÆG
-omgaaende Levering
-forlang Brochure,

DANSK VANDINGS INDUSTRI
PROJEKTERING . FABRIKATION
INGENIØR HOLGER ANDERSEN
SNOGHØJ FREDERICIA . TELEFON ERRITSØ 125

REGN

i rette tid og rigtig mængde er den altbestemmende faktor for afgrødernes vækst og

**bestemmer
høstudbyttet**

Overslag og tilbud på *regnvandingsanlæg* i alle størrelser

Svend Puggaards Maskinfabrik

St. Set. Hansgade 7
Viborg. Telefon 1289

Specialkonstruktion,
der muliggør supplerende
udvidelser

Leverandør til
hedeselskabet

RIMAS

FORMBRÆNDESELPRESSERE

BRIKETPRESSERE

TØRVEPESSERE - ÆLTEVÆRKER

INDHENT TILBUD

RINGSTED JERNSTØBERI & MASKINFABRIK A/S

(AKI)

(AKI)

Anerkendt af Staten
Skadedyrlaboratorium mod mus

Brug **RANDERS
REB**

GUGKALK

førøger Afgrøderne

Brug

**FINDELT GUGKALK
ELLER PULV. GUGKALK**

GUG KALKVÆRK
ELMEALLE 2 · AALBORG · TLF. 2908

H. Theut

VIBORG · Tlf. 1559 · 1560

Brunkul - Mergel - Kalk

Midtjydsk Brunkul Industri

Tlf. Kølkeø 28 x

Katrinebjerg Teglværk

Tlf. Hejnsvig 17

Mursten - Drænrør

A/s Fiskbæk Briketfabrik

Herborg 12

Alle arter jordbrugskalk -

SKANDINAVISK KALK & KRIDT 1/5

Hasseris - Aalborg telefon 9253 - Alba 10053

Værket telefon Gug 10

SPEJLBORGS PLANTESKOLE

BRØNDERSLEV
Telefon 382

SKOV-, LÆ-
OG HÆKPLANTER

SPRIT
til teknisk Anvendelse.

Hedeselskabets Tidsskrift

Nr. 4

20. marts 1952

73. årg.

Indtrædende medlemmer indtegnes hos selskabets forretningsførere. Medlemsbidraget er enten årlig mindst 5 kr. eller en gang for alle mindst 100 kr. Større bidrag modtages gerne. Tidsskriftet udgår ca. 16 gange årligt og sendes uden vederlag til selskabets medlemmer. Annoncer bedes sendt til Hedeselskabets hovedkontor, Viborg. Annoncepris 50 øre pr. mm. Oplag 19.600 eksemplarer.

Indhold: Tørveprisen i 1952. — Tørve- og formbrændselsproduktionen 1951 belyst ved analyser. — 50 års jubilæum. — Rodundersøgelser og disses vejledende betydning. — I få ord.

Tørveprisen i 1952

Prisdirektoratet har nu fastsat de nye maksimalpriser på tørv, og der er samtidig givet nærmere regler for, hvorledes handelen må foregå, og hvorledes kvaliteten skal bestemmes.

I sammenligning med i fjor er prisen på almindelige tørv (formtørv) med et samlet vand- og askeindhold på indtil 42 pct. steget fra 49 til 51 kr. pr. ton ab mose. Dertil kommer, at det nu er tilladt producenterne at beregne sig ekstra 4 kr. pr. ton ved salg direkte til forbrugere. Fræsetørv (tørvesmuld) er steget fra 18 til 19 kr. pr. ton ab mose. Efter 1. oktober 1952 forhøjes de nævnte priser på formtørv og fræsetørv med henholdsvis 8 og 5 kr. pr. ton. Dette tillæg er at betragte som en erstatning for det tillæg for stakning, der var gældende i krigsårene.

For særlig gode formtørv, d. v. s. tørv, der indeholder under 35 pct. vand+aske, kan der — dog kun efter speciel tilladelse af prisdirektoratet — beregnes 10 kr. mere pr. ton.

I bekendtgørelsen er der givet regler for de fradrag, der skal foretages, hvis de leverede tørv ikke har den garanterede kvalitet, og for første gang i tørvemaksimalprisens historie er fradragets størrelse gjort progressivt, således at det virkelig er en dårlig forretning at levere tørv af for ringe kvalitet.

Der må ikke beregnes betaling for tørv med over 55 pct. samlet vand- og askeindhold eller med over 30 pct. aske beregnet i tørstoffet.

Hvis en køber nærer tvivl om, at de leverede tørv svarer til den garanterede kvalitet, skal han inden 48 timer give sælgeren underretning herom. Denne skal da træffe bestemmelse om, hvorvidt han ønsker at tage tørvene tilbage eller lade en prøvedtager, der straks derefter skal tilkaldes af køberen, udtage prøve af partiet til omgående analyse. Hvis tørvene er »lovlige«, d. v. s., at de har under 55 pct. samlet vand- og askeindhold og under 30 pct. aske i tørstoffet,

skal køberen modtage dem, men de skal naturligvis afregnes til den pris, der svarer til den kvalitet, prøven viser.

Maksimalafgiften for tørvemasse er uforandret fra i fjor 4 kr. pr. ton tørv og 5 kr. pr. ton fræsetørv, der fjernes fra mosen. Læggeplads på opdyrket jord (herunder eng) må højst betales med 400 kr. pr. td. land. For uopdyrkede arealer, d. v. s. rå hede og mose etc., må der højst betales 100 kr. pr. td. land.

Det må tilrådes alle, der skal sælge eller købe tørv til sommer, at gøre det arbejde, det er, at sætte sig ind i de bestemmelser m. v., der er gældende for denne handel. Selv om gode tørv fremdeles er et billigt brændsel i sammenligning med det importerede, kan det nok betale sig at gøre alt for at sikre sig, at man får tørv af den kvalitet, der skal betales for, og for sælgeren kan det, såfremt overtrædelse af bestemmelserne konstateres, blive en særdeles bekostelig affære.

Særtryk af bekendtgørelsen kan fås ved henvendelse til prisdirektoratet, Nørregade 49, København K, eller hedeselskabets tørvekontor, Viborg.

A. Krøigaard.

Tørve- og formbrændselsproduktionen 1951

hølyst ved analyser

Af laboratorieforstander, civilingeniør Th. Mogensen

Efter at handelen med tørvebrændsel i et par år havde været fri — bortset fra en af landbrugsministeriet fastsat højeste grænse for henholdsvis samlet vand- og askeindhold og aske beregnet på tørstof — blev der ved prisdirektoratets bestemmelser i foråret og forsommeren 1951 igen indført maksimalpriser m. v. Grundlaget for afregningen blev en grundpris for tørv og formbrændsel med et samlet vand- og askeindhold på 42 pct. Som tidligere fastsattes grænser for tilladeligt indhold af samlet vand og aske og aske beregnet på tørstof, henholdsvis 60 pct. vand+aske og 30 pct. aske. Ordningen var tænkt som en forenkling i forhold til den tidligere, der var baseret på 5 klasser, idet man ved at sætte grænsen ved 42 pct. — forhen var den 35 pct. for klasse I tørv — håbede på, at den væsentligste del af produktionen kunne holdes under denne grænse med hensyn til samlet vand- og askeindhold. — Hvordan er det så gået?

Ja, et fuldt pålideligt billede kan man ikke vente at få; men gennem de analyser, det blev pålagt producenterne at tage for at kon-

trollere varens kvalitet, forinden salg fandt sted, samt af prisdirektoratets stikprøver kan man dog godt i store træk få et indtryk af det leverede tørvebrændsels kvalitet. Fra de laboratorier, der efter aftale med prisdirektoratet havde påtaget sig analyseringen, har hedeselskabet indhentet et materiale, og på grundlag heraf er hosstående tabel 1 udarbejdet for tidsrummet 1. maj til 31. december 1951.

Tabel 1. Antal og fordeling af analyserne over landsdelene.

Område:	Jylland		Fyn og Lange-land		Sjælland (excl. Køben-havn)		Lolland-Falster		Køben-havn		Hele landet	
	An-tal 2773	Fordelings- procent	An-tal 327	Fordelings- procent	An-tal 588	Fordelings- procent	An-tal 371	Fordelings- procent	An-tal 440	Fordelings- procent	An-tal 4499	Fordelings- procent
Vand+aske under 35 %	813	29,3	70	21,4	31	5,3	5	1,3	26	5,9	945	21,0
» » » 35—42 %	887	32,0	118	36,1	147	25,0	45	12,1	112	25,5	1309	29,1
» » » 42—50 %	713	25,7	66	20,2	304	51,7	161	43,4	158	35,9	1402	31,2
» » » 50—60 %	305	11,0	58	17,7	102	67,3	148	40,0	89	20,2	702	15,6
» » » over 60 %	55	2,0	15		4	0,7	12	3,2	55	12,5	141	3,1
Prøver med over 30 % aske i tørstoffet	128	4,6	8	2,4	58	9,8	112	30,2	55	12,5	361	8,0

Ved hedeselskabets laboratorium er der i samme tidsrum analyseret henved 1000 prøver af tørv og formbrændsel. Fordelingen over de forskellige intervaller med hensyn til samlet vand- og askeindhold ses af tabel 2.

Tabel 2.

Analyser:	Tørv		Formbrændsel	
	Antal 757	Fordelings- procent	Antal 130	Fordelings- procent
Vand+aske under 35 % . . .	208	27,5	5	3,8
» » » 35—42 % . . .	245	32,3	52	40,0
» » » 42—50 % . . .	192	25,4	61	46,9
» » » 50—60 % . . .	100	13,2	11	8,5
» » » over 60 % . . .	12	1,6	1	0,8
Prøver med over 30 % aske i tørstoffet	22	2,9	14	10,8

Prøverne er alle udtaget i Jylland og for tørvenes vedkommende indsendt hovedsagelig af prøveudtagerne (i ca. 90 pct. af tilfældene), medens de for formbrændsels vedkommende udelukkende er indsendt af prisdirektoratet.

Det ses af begge tabeller, at analyserne tyder på, at kun ca.

halvdelen af det i hele landet producerede og leverede tørvebrændsel har haft en kvalitet, der ligger på den rigtige side af de 42 pct. vand+aske. Bedst er det gået i Jylland. Fyn og Langeland ligger også godt, hvilket skyldes, at størstedelen af det her forhandlede tørve- og formbrændsel er produceret i Jylland. Dårligst er det gået på Lolland-Falster, der tilsyneladende kun har meget askerigt tørve-materiale tilbage i moserne, hvilket fremgår af nederste rubrik i tabel 1, der viser antallet af analyser med over 30 pct. aske i tørstoffet.

Det er glædeligt at se, at en del brændsel — navnlig i Jylland — er leveret med under 35 pct. vand+aske svarende til I klasses tørv efter den tidligere klasseordning. For denne gode vare måtte der beregnes et tillæg på 6 kr. pr. ton. Til gengæld blev der for hver påbegyndt procent over 42 fastsat et fradrag i prisen, der indtil 50 pct. udgjorde 1 kr. pr. procent og fra 50—60 pct. 2 kr. pr. procent. Da analyserne, som nævnt, tyder på, at mindst halvdelen af det solgte brændsel har haft over 42 pct. vand+aske og derfor har været underkastet fradragsbestemmelserne, kan det ikke siges, at den gældende prisordning således som tilsigtet, har virket mere enkel end den tidligere klasseordning.

Det må håbes, at forholdene — ikke mindst vejrforholdene — vil gøre det muligt for producenterne virkeligt at forenkle prisordningen ved i næste sæson at levere et brændsel med under 42 pct. vand+aske, ja helst med under 35 pct. vand+aske, således at der tillige skaffes landet så mange varmeanheder som muligt til afhjælpning af den vanskelige brændselssituation.

Februar 1952.

50 års jubilæum

Svenska Skogvårdsföreningen fejrede den 11. marts under meget festlige former 50-årsdagen for foreningens oprettelse.

For svensk skovbrug har Skogvårdsföreningen gennem årene haft en umådelig betydning, idet næsten alle skovbrugets organisatoriske opgaver er blevet koordineret til en frugtbringende udvikling gennem foreningen, således at foreningens betydning stadig er vokset gennem årene.

Foreningen er udgiver af et tidsskrift »Skogen«, der er talerør for det svenske skovbrugs vidtspændende interesser.

Hedeselskabet har sendt Svenska Skogvårdsföreningen sin hilsen og lykønskning til jubilæet.

Når De skal træffe Deres dispositioner,

så rådfør Dem med

LANDBRUGETS ORDBOG*)

— det lønner sig!

I »Landbrugets Ordbog« finder De den mest rationelle og økonomiske løsning på de små og store problemer i gårdens drift. Nu foreligger andet og sidste bind af 4. udgaven af dette centrale værk i dansk landbrugslitteratur. Alt det nye er med - og intet af det værdifulde ældre stof savnes. 157 navngivne medarbejdere har samlet de tusinder artikler og det klare, instruktive

illustrationsstof til de 1860 tospaltede, tættrykte sider. »Landbrugets Ordbog« er ordnet som et leksikon - slå direkte op på Deres emne og få i vægtig, koncentreret form tidens bedste viden om spørgsmålet. De to bind indbundet med skindryg koster tilsammen 198 kr. De kan også få dem på ratekonto mod 20 kr. om måneden! Læg vejen om ad en boghandel og se »Landbrugets Ordbog«.

NU KOMPLET*)

GYLDENDAL

HØJSLEV TEGLVÆRKER A/S

Prima, røde drænrør

i størrelse fra 2 til 15 tommer . Indhent tilbud Tlf. Højslev 3

Jydsk Skovfrø

Løndal pr. Addit - Tlf. Burgårde 6 u

Frøindsamling i godkendte og udvalgte bevoksninger
Alt frø leveres med angivelse af afstamning og spireevne
Klængning og opbevaring for skovdistrikter

Prisliste sendes på forlangende

Mejeriernes og Landbrugets ULYKKESFORSIKRING

Telefon 14350
Gensidigt selskab

Ansoarsforsikring

Reventlowsgade 14
København V.

Automobilforsikring

Kaas- Briketter

Hovedforhandler:

Nordjyllands

Kulkompagni

Nørresundby

Telf. 4227 . 4228

Fabrik: Kaas

Telf. Kaas 11

HAMMERUM HERREDS

Spare- og Laanekasse

Herning - Telf. 10 . 314

Østergade 6

Kontortid: 10-12,30 og 14,30-17

Ellidshøj Kridt- og Kalkværk

v/ *C. M. Christiansen, Aarhus*

Telefon Ellidshøj 4 og Aarhus 7312

Fabrikation af jordbrugskalk samt foderkridtmel

Løve Garn

Aktieselskabet Holger Petersen

Købmagergade . København K.

AERGLIT

DANSK SIKKERHEDSPRÆNGSTOF

Rodundersøgelser

og disses vejledende betydning

På et forsøgsledermøde i Aarhus i januar måned redegjorde *Martin Olsen*, hedeselskabet, for nogle arbejder med rodundersøgelser og fremsatte forskellige bemærkninger herom, som navnlig tog sigte på at belyse disse undersøgelsers vejledende betydning.

I et officielt referat fra mødet omtales *Martin Olsens* udtalelser således:

Man er nået til erkendelse af, at det i de fleste tilfælde er planterne selv, der skal opsøge og hente det vand, der er at få, og da dette sker ved hjælp af rodsystemet, er der god grund til at skænke rødderne og de forhold, der påvirker deres vækst og udbredelse, noget større opmærksomhed end hidtil, thi jo kraftigere rødderne gennemvæver jorden, og jo dybere de går — alt andet lige — desto større vandmængder råder planterne over. Orienterende undersøgelser, der i de senere år er gennemført ved hedeselskabet, viser dog, at spørgsmålet er noget kompliceret. Den maksimale rodbydde under samme afgrøde kan variere betydeligt fra egn til egn, ja fra areal til areal. På jorder med gode afgrøder (frugtbar jord) har man fundet følgende bilde af rodudviklingen under havre, hvede, kløvergræs og kálroer:

I dybden 0	70 à 80 cm	mange rødder
« 70 à 80	90 à 115 »	færre rødder
» 90 à 115	120 à 145 «	enkelte rødder

Den gennemsnitlige, maksimale rodbydde på disse frugtbare jorder var for

Havre ca. 120 cm	Kløvergræs ca. 130 cm
Hvede ca. 130 cm	Kálroer ca. 145 cm

Kulturplanternes rødder er positivt hydrotropiske (vokser henimod større fugtighed), og finder vi ikke en rodudvikling, der svarer til vedkommende plantes arvelige anlæg (sandsynligvis ovennævnte dybder), er der uden tvivl et eller andet — af fysisk eller kemisk art — i vejen med undergrundens tilstand. I det følgende skal kort anføres, hvad undersøgelsen ved hedeselskabet siger herom.

1. *Plantegifte*. I en undersøgelse på et kunstigt afvandet areal fandtes en unormal ringe rodudvikling (ca. 25 cm), og da rødderne standsede ved et dyndlag, var det naturligt at udpege dette som årsagen. Ferroprøven viste da også, at dyndlaget indeholdt plantegifte. Kulegravning og tilførsel af 40—50 tons kulsprøvet kalk pr. ha foranledigede et rod område på 60—70 cm og en meget stor udbyttestigning.

2. *Grovsandslag umiddelbart under muldlaget*. En undersøgelse på et kunstigt afvandet areal i Randers fjordenge, hvor jorden må betegnes som sandmuld på sand med et underlag af dyndblandet ler, viste en rodudvikling på kun ca. 24 cm dybde. Årsagen hertil blev anset for at være et lag af groft sand i 24—35 cm dybde. Efter kulegravning, der udførtes på forskellige måder, opnåedes da også et rod område på 45—115 cm, og en udbyttestigning fra 12 hkg havre på ubehandlet til 36—48 hkg på de behandlede parceller. Det viste sig i dette forsøg i modsætning til, hvad man har fundet et andet sted (Tastum sø), at rødderne ej heller har kunnet forcere et finsandslag i 35—54 cm dybde. Først efter opblanding af også dette lag, nåedes den fulde rodbydde og det maksimale udbytte.

3. *Sandsten*. I sommeren 1948 blev der på et areal (højere liggende morænedannelse) iagttaget en kraftig havreafgrøde over nylagte drænledninger, hvorimod afgrøden var kummerlig på den øvrige del af marken. En rodundersøgelse viste dyb rodudvikling, ca. 100 cm over drænet, men kun 35—40 cm på den naturligt lejrede jord. Årsagen hertil var et hårdt sandstens-

lag, der begyndte i 35—40 cm dybde. En undergrundsløsning med efterfølgende gødskning og kalkning gav nok en større roddybde, men ikke et forøget udbytte. Den foretagne løsning af sandstenen har uden tvivl medført en art skadevirkning, der har været i stand til at ophæve nytten af den større roddybde. Da der næppe kan være tvivl om, at undergrundsløsning under sådanne forhold kan blive til nytte, når vi blot straks kunne eliminere skadevirkningen, må der fremover især sættes ind på et klarlægge skadevirkningens årsag for herigennem at finde frem til modvirkende foranstaltninger.

Rodundersøgelserne kan i første instans give landøkonomen en god støtte i diagnosticeringsarbejdet, i anden måske give anledning til bedre udnyttelse af uheldigt opbyggede jorder, når muligheden herfor er til stede. Ofte kommer man dog ud for »forpjukskede« og uregelmæssige rodnet, hvor en vurdering er vanskelig. Vi står antagelig først ved begyndelsen af et omfattende arbejde, der må gøres, inden vi helt kan overse rodudviklingens fulde landøkonomiske betydning.

Under den efterfølgende forhandling blev der fremført en del erfaringer og fremholdt resultater af tidligere forsøg og undersøgelser.

I få ord — ★

*   *   *

Hedeselskabets forretningsførere

I anledning af, at hedeselskabets hidtidige forretningsfører for Rødding distrikt, gårdejer *Marius Kristensen*, tidligere Bakkegaard, Rødding, fraflytter egnen, har gårdejer *L. Stauning Jensen*, Røddinggaard, Rødding, overtaget dette hverv.

Da konsulent *A. L. Nielsen*, Ringe, har ønsket at fratræde som hedeselskabets forretningsfører for Ringe distrikt, er dette hverv overtaget af cementvarefabrikant *H. Rasmussen*, Nyborgvej 18, Ringe.

*

Hjørring og omegns plantningsforening har til 120 modtagere i 1951 udleveret 66 150 nåletræer og 17 000 løvtræer. Til bestyrelsen blev forleden genvalgt *Ole Vejen*, Myrbakken, og *Janus Petersen*, Aabyen. Af Janus Nielsens legatrenter er anvendt 722 kr. til uddeling af gratis planter og til jordarbejdet 864 kr.

*

Over 800 km læhegn

Nr. Rangstrup herreds plantningsforening henvendte sig som een af de første til hedeselskabet for ved hjælp af Det flyvende Korps at få gennemført kollektive læplantninger over hele herredet. Nu har dette arbejdet snart stået på i mange år, og resultaterne er forlængst synlige, idet formanden for Nr. Rangstrup herreds plantningsforening, gdr. *Søren Knudsen*, Galsted, forleden kunne oplyse, at der nu i foreningens område er anlagt 865 km læhegn, plantet 63 ha småplantninger hos ca. 600 lodsejere og hertil anvendt 431 000 nåletræer og 1 238 000 løvtræer. Gennem korpset har staten hertil ydet et tilskud på 281 000 kr.

I 1951 har foreningens medlemmer iøvrigt fået udleveret 51 000 nåletræer og 48 600 løvtræer.

*

Læplantning i Holsten

I det vestlige Holsten, i det såkaldte Geesten-landskab, virker vestenvinden omtrent lige så stærkt skadende som i Nørrejylland, og det holstenske landbrugsministerium regner med, at ca. 90 000 ha er umiddelbart udsat for skadelig påvirkning. Arealerne er ret højtliggende, så skaderne kan i det lange løb blive meget alvorlige, og ministeriet har derfor nu udarbejdet en 20 års plan, som går ud på, at der hvert år skal plantes læhegn m. v. om 10 000 ha, hvortil der skal anvendes ca. 3 mill. træer og buske. Der ydes et direkte tilskud til landboerne på 24 mark pr. ha, men derudover en vis hjælp i form af billig eller helt gratis arbejdskraft.

Ods herreds plantningsforening, der i december passerede 50-årsdagen for foreningens stiftelse, har siden 1927 uddelt ialt 2,2 mill. læhegnstræer. I 1951 er der udleveret 29 154 nåletræer og 21 400 løvtræer. Foreningens formand, gdr. *Chr. Hansen*, Aavang, redegjorde på den forleden afholdte generalforsamling for det store og uselviske arbejde, plantningsforeningen har udført i de 50 år til gavn for hele egnen.

Stormfaldet den 11. februar

Stormen den 11. februar forårsagede, som omtalt i dagspressen, store skader i mange af de jydskede hedeplantager. Billedet her stammer fra M. B. Bruuns plantage vest for Herning og viser en del af det stormfældede areal.

Varde og omegns plantningsforening har holdt generalforsamling under ledelse af formanden *Mads Jessen*, Varde. I 1951 var udleveret planter for 14 153 kr., frugtbuske for 3283 kr. og frø m. v. for 2534 kr. Til bestyrelsen nyvalgte *Vagn Hansen*, Hostrup, i stedet for *Jens Ladefoged*, der ikke ønskede genvalg.

A/S Starup plantage udbetaler for 1951 20 kr. i udbytte pr. aktie.

Hornherreds plantningsforening, hvis formand er proprietær *C. F. Lassen*, Islebjerggaard, har i 1951 udleveret 93 000 nåletræer og 24 000 løvtræer til 87 modtagere. Til beplantningen af den nedlagte midtbane er anvendt 72 000 træer.

63 % af de norske skove ejes af bønderne, og disse ejendomme er for ca. 45 % vedkommende fordelt i størrelsesordenen 500—1000 ha.

Svenska Skogvårdsföreningen har af greve *Carl Bernadotte* af Wisborg fået skænket et fond på 35 000 kr., hvis renter skal anvendes til at hædre og belønne mænd, der særlig har fremmet det svenske skovbrugs udvikling.

Franske bønder og læ

E. M. Dalgas søgte at lære overalt, hvor han færdedes, for så at nytiggøre erfaringerne, når han fik brug for dem. I 80-erne var han således på en rejse i Frankrig, hvorfra han kom hjem beriget med indtryk. Det var netop i disse år, at han gik så stærkt ind for at danne plantningsforeninger og få rejst læhegn overalt i landet. I agitationen fortalte han da bl. a., at han i Frankrig havde set, hvorledes de franske bønder plantede cypresser som læhegn selv på den gode jord. Da han overrasket herover havde spurgt, hvorfor de gjorde det, havde de svaret ham, at alle vegne, hvor læet manglede eller blev hugget væk, faldt udbyttet med 2—3—4 fold, og så var manglende læ for dyrt!

*

A/S Sottrup plantage udbetaler intet udbytte i år. Plantagen er på 165 tdr. ld., og lærer *Klingbech*, Hornum, er formand.

*

Han herreds plantningsforening har i 1951 uddelt 60 000 nåletræer og 54 000 løvtræer. På den forleden afholdte generalforsamling ønskede *J. Møller Holm*, Vust, der i fjor mødte og plantningsforeningernes sølvbæger, ikke at modtage genvalg til bestyrelsen, og i hans sted valgtes *Harald Jepsen*, Brovst.

*

Det norske myrselskab

bliver i år 50 år. Det har haft en overordentlig stor betydning for såvel opdyrkning som udnyttelse i industriel henseende af de norske moser. I Årenes løb er der lagt særlig vægt på ved konsulentbesøg at sprede viden og oplysninger. I 1934 tog selskabet et omfattende arbejde op med kortlægning og undersøgelser af alle norske moser, og er nået meget langt frem hermed. I de seneste år er også jordværnsarbejdet kommet til, som et naturligt led i selskabets arbejde. *Aasulv Løddesøl* er selskabets initiativrige direktør.

*

Fra hedeselskabets grundforbedringsvirksomhed

Fra distriktskontorerne under hedeselskabets mose- og engafdeling foreligger der en opgørelse over arbejdet i februar måned 1952.

Det fremgår heraf, at der i månedens løb er fuldført 347 arbejder omfattende 1651 ha til en samlet udgift af 2319005 kr. Heraf var 325 drænings- og kultiveringsarbejder omfattende 1262 ha (udgift 1810555 kr.) og 13 vandløbsreguleringer med et interesseret areal på 388 ha (udgift 502625 kr.) samt 9 sager af forskellig art omfattende 1 ha (udgift 5825 kr.).

Derudover er der i samme måned ved samtlige distrikter færdigprojekteret og tilstillet rekvirenterne 530 arbejdsplaner omfattende 2218 ha til en overslagssum af 3237295 kr. Heraf var 513 drænings- og kultiveringsplaner omfattende 1815 ha (overslagssum 2714865 kr.) og 13 vandløbsreguleringer med et interesseret areal på 400 ha (overslagssum 510430 kr.) samt 4 sager af forskellig art omfattende 3 ha (overslagssum 12000 kr.).

C. V. S. L.

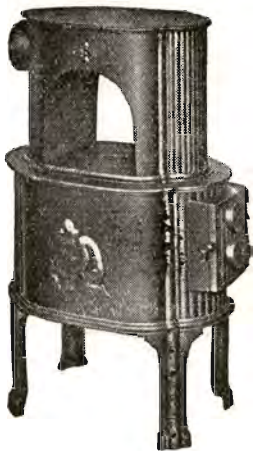
*

I efteråret 1950 arrangerede Skogvårdsforeningen i Sverige et kursus i Småland for svenske journalister for derigennem at give bladmændene et praktisk kendskab til skovenes mange problemer. Kursuset satte sig meget smukke resultater i de svenske dagblade, og nu har man i Norge gennemført et tilsvarende kursus arrangeret af Det norske Skogselskab. 24 norske pressemænd deltog i et 3 dages kursus i Sønsterud, hvor tiden var delt mellem foredrag og praktiske demonstrationer.

*

RIBE Brændeovne og Tørveovne

Brændekaminer Brændekomfurer

Moderne emailerede
Rundtræk-Kaminer
i mange Typer og Størrelser.
Ovne & Komfurer.
Bygnings-Støbegods
RIO Radiatorer
Ribe Centralvarmekomfurer
Brochure sendes paa Forlangende

1/3 RIBE JERNSTØBERI · RIBE
GRUNDLAGT 1848 · TELEFON: RIBE 261 (3 LINIER)

Handelsbanken i Viborg

Filial af Aktieselskabet
Kjøbenhavns Handelsbank

Kontortid: 9—15
Telefon 1500 (5 linier)
Kontor i Karup

Viborg Byes og Omegns Sparekasse

Telefon 1400 (3 lin.)

Sct. Mathiasgade 68
Kontortid: Kl. 9—15

Børnelammelses- og ulykkesforsikring

Den gensidige
Landbo-Sygeforening

Vesterbrogade 15
København V.
Telef. 6659 - 5974

Alt i cementvarer,

rør i alle gængse størrelser efter ingeniørf. normer.

Tjæreborg cementstøberi.

Hurtig levering.   Telefon 21.   Reel betjening.

Landbrugslo'teriet

udlodder årligt
kr. 5.485.620
Største gevinst
2 gange årligt
kr. 80.000

AKTIESELSKABET

SKARREHAGE MOLERVÆRK

Røde DRÆNRØR

fra 2"-12" haves
altid på lager
Forlang tilbud

»Sofienlund«

Teglværk
Telefon 10 Ulstrup

FRÆSNING

af eng og mose udføres med Diesel-traktorer
til konkurrencedygtige priser.

Johs. Kirk, Svejstrup pr. Bjerregrav — Telefon Raasted 107

NB. Mangeårig fræserfører ved hedeselskabet, hvorfra fineste
anbefaling foreligger.

Traktorer - Landbrugsredskaber
Landbrugsvogne - Automobile
Reserve dele - Tilbehør
Traktor-,
Automobil-, og Maskinværksted

A. Philipsen Akts.

Tlf. 532

Vesterbrogade 7—9, Viborg

Tlf. 1064

AALBORG TAFEL AKVAVIT.

ANVEND TØRVESTRØELSE VED DRÆNING . . .

På Jorder med fintsandet undergrund kan en tilsanding af drænrørene forebygges ved anbringelse af et lag tørvestrøelse (»hundekød«) omkring stødfugerne.

Spørg hedeselskabet

SKOVFRØKONTORET

Katalog sendes
gratis paa
Forlangende

Aktieselskabet
L. Hammerich & Co.
Specialforretning i bygningsartikler
Grundlagt 1854 . Tlf. 7650 (3 linier)
Aarhus

Brostrøms
Planteskole

VIBORG
ved C. Nielsen
Telefon 42

leverer alle planter for
HAVE, MARK og SKOV
Hårdføre og veldrevne arter
for ethvert formål

FRØKONTORET

(for undersøgt markfrø)
— Grundlagt 1887 —
KOLDING
Telefon 43

Herning Hede- & Discontobank

10—12¹/₂, 2¹/₂—5
Telefon 5 273 . 720

PALUDANS

PLANTESKOLE

--- KLARSKOV ---

130 tdr. land

Skovplanter, hæk- og
hegnsplanter, allétræer

Forlang prislister

TELEFON KLARSKOV NR. 9

Varde Bank

Esbjerg afdeling

Kongensgade 62
og fiskerihavnen

Frøavlscenret

HUNSBALLE

Holstebro - Tlf. 533
Frøavl og frøhandel

Hulkjærhus Planteskole

RØDKJÆRSBRO
Telefon Ans 25

Planter til skove,
læhegn og haver

RESENBRO

CEMENTSTØBERI

v| ingeniør C. G. Madsen
Telefon 34

Prima betonrør efter dansk
ingeniørforenings normer

Mrk. $\triangle$ i alle gangbare dimen-
sioner fra 10—60 cm såvel med
som uden muffe

Røde drænrør 2" — 12"

● Fredenshøj Teglværk
Aabenraa . Telefon 2127

Sophus Berendsen A/S

V. Farimagsgade 41 . København V.
Store Torv 10 . Aarhus

ALT I ENTREPRENORMATERIEL

Leverandør til hedeselskabet

Rødkjærsbro Cementvarefabrik
ved I. T. Blrk . Telef. Rødkjærsbro 14

FØRER KUN $\triangle$ MÆRKEDE VARER
Alle arter betonvarer til afvanding og kloak føres
Forlang tilbud

A | S Skive Markfrøkontor
Grundlagt 1896
Telefon 94 Skive
FRØAVL . FRØHANDEL

Trifoliums Frø

giver stor Høst.

Midtjydske Teglværkers Salgskontor S. m. b. A.

TELEFON SKIVE 1030

Alle størrelser i drænrør leveres

TELEFON VIBORG 1330

Nivaagaard Teglværk

Nivaa telefon nr. 9

DRÆNRØR . MURSTEN . TAGSTENTårnsløsten
Drænrør
Baumadæk
Tagsten
Mursten**KÄHLERS Teglværk**
Korsør**Røde — 2"—12" Drænrør**

Forlang tilbud

Akts. Frederiksholms Tegl- & Kalkværker
Islands Brygge 22 — København S. — Central 282Teglværkernes
SALGSKONTOR

ESBJERG

Telefon 265 . 546

Drænrør

2" — 15"

Mursten - Tagsten

Kjellerup Betonvarefabrikved I. T. Birk ∴ Telefon 45 Kjellerup
Efter kl. 17: Rødkjærsbro telefon 14FØRER KUN Δ MÆRKEDE VARER

Alle arter betonvarer til afvanding og kloak føres

FORLANG TILBUD

RandersMØRTELVÆRK OG
BETONRØRSFABRIKv/ Marius Ødum
Kristrup pr. Randers
Tlf. 400 Randers fri not.Kun Δ mærkede varer føres
Største lager
Bedste kvaliteter
Forlang tilbud**Midtjydske Betonvarefabrikker**Fabrik & lager— Telf. Herning 476
Herning og Lind Telf. Lind 45
Lager af Δ mrk. betonvarer**Petersværk Betonvare-Industri**

Nørresundby . Telf. 1055 (2 lin.)

Alt i betonvarer efter D S. 400
Renseanlægget "Ringtanken" (Dansk patent nr. 59820)**Røde drænrør**

indtil 16" diameter

A/S Hvorslev Teglværk
pr. Ulstrup - Telefon 67 Ulstrup**Krogsgades
Cementstøberi**v/ J. C. Halvorsen & sønner
Kontor:
Dannebrogsgade 22, Aarhus
Telefon 5019 . 5020Ny fabrik i Vejlbj
Tlf. Riiskov 9319

Alt i betonvarer D. S. 400

Aarhus Privatbank

Stiftet 1871

Aarhus: Hovedkontor
København: Nygade 1Aktiekapital og reserver
andraget ialt ca. kr. 21.400.000,—**RØDE DRÆNRØR**

føres altid på lager fra 2" til 8" - Tilbud til tjeneste

A/S GAMMELGAARD TEGLVÆRK
Telefon 187 . Skive**Stenvad**

Cementstøberi

Telf. 6 Stenvad

Arnold Westmark

Alle Δ mærkede rør føres
Altid leveringsdygtig**Skive Cementstøberi**KNUD ØSTERGAARD
Telefon 921

Normrør

med garantimærket Δ
Imprægnering
Brøndrør**Bjerringbro**

Cementvarefabrik

ved Th. Petersen
Telf. 111 Bjerringbro

ALLE

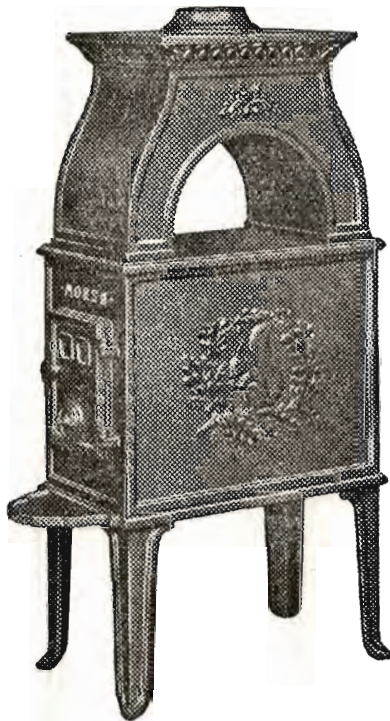
 Δ MÆRKEDE RØR
Imprægnerede
og uimprægneredeStort lager
Altid leveringsdygtig**Sydvestjydske Teglværkers Salgskontor**

Telefon 58

Ølgod

Telefon 59

Marsø Støbegods

AKTIESELSKABET
N.A. Christensen & Co.
KGL HOFLEVERANDØR
NYKØBBING MORS

Redaktionsudvalg: Afdelingsleder, civilingeniør J. Parbo (formand),
afdelingsleder, skovrider B. Steenstrup og botaniker N. C. Nielsen.

Redaktør: Har. Skodshøj.

Carlo Mortensens Bogtrykkeri, Viborg